

ОСОБЛИВОСТІ ХОЛОДНОГО МЕТОДУ УТРИМАННЯ ТЕЛЯТ

Г.А. Гутченко, студентка V курсу факультету ТВППТСБ*

Миколаївський національний аграрний університет

Проведено аналіз технології «холодного» методу вирощування телят, виділено переваги і недоліки використання цього методу. На відміну від групового, він повністю виключає контакт тварин, запобігаючи тим самим поширенню інфекцій між ними, створює гарантовані умови для нормованої годівлі тварини відповідно до їх віку і рівня розвитку та дає змогу у разі потреби індивідуально коригувати рівень вирощування. Це сприяє створенню у виробничих умовах простої, чіткої і керованої системи вирощування молодняка.

Ключові слова: «холодний» метод вирощування, технологія, молодняк

Постановка проблеми. Часто відбувається так, що новонародженим телятам приділяють менше уваги, ніж вони того вимагають. Вибір технології вирощування телят молочного періоду дуже важливий для продуктивності майбутнього стада.

Особливо відповідальним періодом молочної худоби є перші місяці життя, адже саме у цей час виникають виробничі втрати, пов'язані з захворюваністю та смертю телят. Тому останнім часом стали відроджувати метод вирощування телят на відкритому повітрі в індивідуальних будиночках, оскільки він повністю виключає контакт тварин, запобігаючи тим самим поширенню інфекцій між ними [4, 5, 6].

З наукового погляду, метод «холодного» вирощування телят полягає в тому, що вони дихають чистим зовнішнім повітрям природної температури і вологості, практично позбавленим шкідливого мікроклімату тваринницького приміщення, що сприяє вирощуванню здорових та міцних тварин [1].

---

* Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Галушко І.А.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Метод вирощування новонароджених телят у холодних приміщеннях розробив та впровадив відомий вчений і практик, автор костромської породи великої рогатої худоби, професор С. І. Штейман. Він дослідив, що вирощування телят у зимовий період у неопалювальних телятниках з перших днів життя при дотриманні певних умов сприяє загартовуванню організму, кращому засвоєнню корму, посиленому обміну речовин.

Переваги даного методу вирощування різних порід великої рогатої худоби підтвердили у своїх дослідженнях окремі вчені, а саме їх практичний досвід і наукові дослідження свідчать про те, що низька температура повітря сприяє розвитку волосяного (на 38,4-41,9%), і шкірного (на 3,5-5,8%) покриву, кількості сальних залоз (на 2,3-4,2%) у тварин. Це характеризує адаптаційні здібності у тварин до холодних умов утримання [1, 5].

Постановка завдання. Тому метою нашого завдання було проаналізувати технологію «холодного» методу вирощування телят, виділити переваги і недоліки використання цього методу.

Матеріали і методика. Для оцінки холодного методу утримання використовували загальноприйняті у зоотехнії методи аналізу і синтезу наукових джерел та статей в галузі скотарства.

Результати досліджень. Нами проаналізована технологія холодного методу утримання тварин суть якої полягає в тому, що телят через 8-12 год. або 2-3 доби після народження (незалежно від пори року) переводять у спеціально виготовлені й обладнані індивідуальні клітки-будиночки на відкритому повітрі, де й утримують 1,5-3 міс.

Розміри будиночка наступні, см: довжина – 240, ширина – 140, висота – 100-110. Для моціону біля нього обладнано невеликий (180x140x110 см) вигульний майданчик. Відповідно до рекомендацій з установки будиночки повинні знаходитися на сонячній стороні задніми стінками проти напряму пануючих вітрів, розміщуватись на відстані 200-500 мм один від одного на майданчиках із твердим покриттям і ухилом для відведення стоків. Перед розміщенням теля, у

клітку закладають шар чистої сухої соломи товщиною 15-20 см. У міру забруднення підстилки додають свіжу. На передній стінці будиночка-вольєра закріплені фіксатори для установки кормових відер (молоко, вода і комбікорм). Кошик із сіном кріпиться також до ґратчастої стінки вольєра. Конструкція будиночка захищає теля від опадів (дощу, снігу) та вітру. Окремі будиночки мають тканинний навіс у вигляді фіранки, який кріпиться перед вхідним отвором. Вона захищатиме тварину від сильного вітру, завірюхи та низької температури. Незбираного молока випоюють теляті 9-10 кг на добу. При цьому захворюваність знижується від 77 до 32%, але витрати кормів на 1 кг приросту телят зростають на 33% переважно за рахунок молока. За такого типу утримання теля набуває специфічної для нього мікрофлори, при взаємодії з якою воно нормально розвивається [3, 5].

За «холодного» методу вирощування телят важливо дотримуватись основних правил випоювання їх молозивом та молоком, а також годівлі рослинними кормами. Не залежно від того, в який час доби телиться корова, є дуже чітка зоотехнічна вимога – теля потрібно напоїти не пізніше ніж через 30-40 хвилин після народження. Це обумовлюється тим, що з часом молозиво втрачає свою якість, у ньому стає менше імуноглобулінів, які захищають організм новонародженої тварини від різних захворювань. До того ж у господарствах повинні бути розроблені схеми годівлі телят, а раціони потрібно складати з урахуванням віку та живої маси тварин і балансувати за всіма поживними речовинами.

Важливе застереження: щоб не викликати захворювання телят, яких вирощували «холодним» методом на відкритому повітрі, їх не рекомендується переводити в теплі капітальні приміщення і змішувати з телятами, що там утримуються. Отже, телята, вирощені на холоді, повинні утримуватись і далі в аналогічних умовах, тобто окремо в холодних приміщеннях [1].

Звісно ж цей метод не є абсолютно ідеальним. До нього слід розумно підготуватися, освоїти технологію, зробити потрібні розрахунки, а вже потім впроваджувати в господарстві. Однак основні переваги «холодного» методу такі:

- зменшуються витрати на утримання та будівництво типових теплих капітальних приміщень для тварин;
- підвищується імунітет тварин;
- значно знижуються захворювання телят;
- значно скорочується падіж новонароджених телят, підвищується їх збережуваність;
- зменшуються витрати на лікування тварин;
- покращується мікроклімат приміщень;
- зменшуються витрати електроенергії;
- телиці на один-два місяці раніше досягають парувального віку, а від так, значно зменшуються витрати на вирощування майбутньої корови;
- молодняк, який вирощено за технологією «холодного» методу поза теплими приміщеннями, у подальшому практично завжди продуктивніший, ніж тварини, вирощені в традиційних умовах.

Недоліками цього методу вирощування взимку є:

- обмороження у телят кінчиків вух і носового дзеркала;
- захворювання внаслідок різких коливань температури повітря;
- збільшення витрат високоенергетичних кормів для самозгріву тварини;
- збільшення витрат підстилки;
- зменшення рухової активності тварини;
- нераціональна витрата телятам корму, спрямована не на повноцінний розвиток організму, а на додаткове вироблення захисних реакцій з адаптації до екстремального середовища (обігрів тіла, збільшення товщини шкіри і шерстяного покриву);
- псування кормів, які засипаються снігом;
- складність у роботі обслуговуючого персоналу по догляду за телятами;
- додаткові витрати ручної праці на прибирання територій (кормових проходів, вольєра тощо).

Висновки і перспективи подальших досліджень. «Холодний» метод вирощування телят має ряд переваг і ряд недоліків. Тому, обираючи представлену технологію необхідно враховувати як матеріально-технічні можливості господарства, так і природо-кліматичні умови регіону в яких воно розташоване.

А для успішного застосування «холодного» методу вирощування телят потрібно дотримуватись усіх зоотехнічних вимог щодо утримання та повноцінної годівлі тварин. Наприклад, якщо в господарстві не має кваліфікованих тваринників, не побудовано належних приміщень для телят або немає в достатній кількості доброякісних кормів чи соломи для підстилки, – переходити на «холодний» метод вирощування телят не рекомендовано. «Холодний» метод вирощування телят поза теплими капітальними приміщеннями доречно застосовувати не лише в зимово-весняний період, а й у будь-яку пору року.

Список використаних джерел

1. Антоненко С. Технології вирощування телят / С. Антоненко, Л. Гребень. // Агробізнес сьогодні. – 2011. – №7(206).
2. Бондар А. О. Вплив різних способів утримання телят на їх ріст і розвиток / А. О. Бондар, Є. В. Баркаръ. // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2011. – №1(58). – С. 189-193.
3. Будинки для телят [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://novaferma.com/index/budinki_dlja_teljat/0-41.
4. Костенко В. Особливості вирощування телят: профілакторний період / Василь Костенко. // Агробізнес Сьогодні. – 2012.– №24 (247). – С. 35.
5. Обливанцов В. “Холодний” метод вирощування телят / В. Обливанцов. // Пропозиція. – 2006. – №12. – С.15.
6. Суть холодного утримання телят на відкритому повітрі в індивідуальних будиночках [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://usnasuperbio.com.ua/page/metod-holodnogo-utrymannja-teljat-v-individualnyh-budynochkah>.